

सानीभेरी गाउँपालिका, सिम्ली, रुकुम(पश्चिम), कर्णाली प्रदेश, नेपाल

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ६

संख्या : ०३

मिति: २०७९/०४/०१

भाग-२ सानीभेरी गाउँपालिका गाउँ कार्यापालिकाको कार्यालय

नेपालको संविधान बमोजिम स्थानीय गाउँ सभाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको ऐन कार्यविधि ,
नियमावली, मापदण्ड सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको ।

सानीभेरी गाउँपालिकाको आ.व. २०७९/०८० को वजेट वक्तव्य, २०७९

गाउँ सभामा प्रस्तुत मिति: २०७९/०३/१०

गाउँसभा बाट पारित मिति: २०७९/०३/२५

गाउँ सभाका अध्यक्ष महोदय,

१. आज यो गरिमामय गाउँ सभामा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको गौरवशाली इतिहास बोकेको सानीभेरी गाउँपालिकाको उपाध्यक्षको हैसियतले आर्थिक वर्ष २०७९/०८० बजेट पेश गर्न गईरहेको छु । यस ऐतिहासिक क्षणमा जनयुद्ध, जनआन्दोलन, जनक्रान्तिमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने महान शहीदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै घाइते र वेपत्ता योद्धाहरुप्रति स्वास्थ्य लाभको कामना सहिद परिवारप्रती उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु ।
३. नेपालको संविधान अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको सरकार स्थापित भएको हुनाले तीन तहको सरकारको अन्तरसम्बन्धलाई बलियो बनाउन सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तलाई गाउँपालिका सरकारले आत्मसाथ गर्नेछ । भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक विविधता सहित बेशी र पहाडी भू-भागले बनेको, प्राकृतिक स्रोत साधनको संभावना रहेको सानीभेरी गाउँपालिकाले "शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार र त्यसका लागी भौतिक पूर्वाधार" भन्ने मुख्य नारामा गाउँपालिका, योजनाबद्ध विकास, समृद्धि र सुशासनको बाटोमा अघि बढिरहेको छ ।
४. आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को बजेटको लक्ष्य "समृद्ध गाउँपालिका सुखारी गाउँवासी" लाई पछ्याउन तिव्र आर्थिक वृद्धिदर हासिल गर्ने, युवा श्रमशक्तिलाई गाउँपालिकामै उद्यमशिल बनाउन सार्वजनिक, सहकारी र निजी क्षेत्रसंगको साझेदारीमा रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गर्ने, रोजगारीका लागि विदेशिनु पर्ने बाध्यतालाई न्युनिकरण गर्न प्रधानमन्त्री र मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउने साथै कृषि र पशु पकेट क्षेत्र विकास गरी रोजगारी सिर्जना गर्न बजेटमा पहिलो प्राथमिकता दिएको छु ।

गाउँ सभाका अध्यक्ष महोदय,

५. समाज रुपान्तरणको लागि देशमा भएको जनयुद्ध र जनआन्दोलनले गर्दा ठुलो राजनीतिक परिवर्तन पछि राज्यको पहुँच विनाका उत्पिडित, निमुखा र सिमान्तकृत वर्गको राजनैतिक चेतना स्वतःस्फुर्तरूपमा जागृत हुदैँ जनताका इच्छा, आकांक्षा र चाहनाहरु पनि निरन्तर रुपमा विकसित हुदैँ आएकोले स्थानीय सीमित स्रोत र साधनको समुचित प्रयोगबाट निरन्तर बढ्दो विकासका आकांक्षाहरु पुरा गर्ने प्रयत्न गरिनेछ। उपरोक्त पृष्ठभूमिमा गत आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा बजेट विनियोजन र नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गरिएका योजनाहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन अनुगमन र समिक्षाको दृष्टिले कति योजना सम्पन्न भए कति निर्माणाधिन र स्तरवृद्धिमा रहेकाछन जसलाई पहिलो प्राथमिकता दिएर आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा आमजनता, राजनितिकदलहरु, वडा कार्यालयहरु, विषयगत शाखाहरु, सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरु, शिक्षक, बुद्धिजिविहरु, नागरिक समाज, सञ्चारकर्मी, र विकास सरोकारवालाहरुको सुझावलाई उच्च प्राथमिकता दिएर आम सहमतिबाट साझा कार्यक्रमको रुपमा सानीभेरी गाउँपालिकाले एकिकृत गाउँविकास कार्यक्रममा बजेट विनियोजन गर्न महत्वपूर्ण आधार लिएको छु।
६. सानीभेरी गाउँपालिकाको नीती तथा कार्यक्रम गाउँसभाबाट पारित भए अनुसार: गाउँपालिकाले आवधिक योजना र मध्यकालिन खर्च संरचना अनुसार वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम निर्माण गरी सामाजिक विकास, आर्थिक विकास, भौतिक पूर्वाधार विकास, वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन र सुशासन र संस्थागत विकास क्रमशः प्राथमिकता दिएर अन्तर क्षेत्रहरुको समन्वय गरी अन्तरसम्बन्धित सन्तुलित विकास, सुशासन र समृद्धि तथा संस्थागत विकास गरिनेछ।
७. सानीभेरी गाउँपालिकाको नीती तथा कार्यक्रम पारित भए अनुसार आवधिक योजनामा केन्द्रिकृत परिचालन: आवधिक योजनामा विद्यमान नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४को अधिनमा रहि संघ र प्रदेश सरकारसंग सहकार्य- सहअस्तित्व, समन्वय र साझेदारी कामलाई प्रभावकारी बनाउँदै व्यवस्थापकीय रुपमा रहेको गाउँ सभा, सरकारको रुपमा रहेको गाउँ कार्यपालिका र न्यायीक रुपमा रहेको न्यायपालिकालाई अन्तर सम्बन्ध, सहकार्य र सन्तुलित रुपमा परिचालित गरिनेछ। गाउँपालिका सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरु, समाजको नेतृत्व गर्ने राजनीतिक दल, नागरिक समाज, शिक्षक बुद्धिजीवी, समाजसेवी, सुरक्षा निकायहरु, सरकारी तथा गैरसरकारी र सामाजिक संघ संस्थाहरु, संचारकर्मीहरु, किसान-मजदुर युवा, व्यापारी र विभिन्न व्यवसाय सन्चालन गरी बसेकाहरुले यसको प्रतिफल लिनेछन।

गाउँ सभाका अध्यक्ष महोदय,

८. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को चालु बजेटको संक्षिप्त समिक्षा: आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा गाउँपालिकाले बजेट, नीति तथा कार्यक्रम, आर्थिक ऐन, विनियोजन ऐन र विभिन्न कार्यविधि निर्माण गरी जनताको प्रत्यक्ष आर्थिक गतिविधिहरुमा सहयोग पुग्नेगरी कानून बमोजिम मापदण्डमा रही कार्यान्वयन गर्दा बजेट कार्यान्वयनको पहिलो र दोस्रो चौमासिक उत्साहजनक बजेट खर्च भएको, अन्तिम चौमासिकमा ऐतिहासिक स्थानीय तह निर्वाचन, २०७९ को कारणले अपेक्षित रुपमा संघ र प्रदेशका ठुला आयोजनाहरु निर्माणाधिन अवस्थामा रहेका छन भने गाउँपालिकाबाट विनियोजित योजनाहरु ज्येष्ठ र अषाढको अन्तिम महिना भए पनि सम्पन्न हुने चरणमा छन।

आ.व. २०७९।०८० मा बजेटको सन्दर्भमा तिनै तहका सरकारको बजेट, प्राकृतिक श्रोत साधन र मानविय उर्जा शक्ति आवधिक योजना र मध्यकालिन खर्च संरचनाले परिकल्पना गरेबमोजिम प्राथमिकता दिने क्रममा शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, सिंचाई, पर्यटन रोजगार तथा सरसफाइ, मानव संसाधन विकास गरी खाद्य सुरक्षाका लागि आर्थिक क्षेत्रको विकास कृषि, पशुपालन, लघुउद्योगको विकासबाट रोजगारी सिर्जना गरी आर्थिक कृयाकलाप वृद्धि गर्ने आयोजनाहरु लाई प्रदेश सरकार संग साझेदारी गरी पहिलो प्राथमिकता दिएर सडक, सिंचाई,

उर्जा, पर्यटन,संचार, भवन तथा सहरी विकास लगायत वन तथा वातावरण र विपद व्यवस्थापनलाई क्रमशःप्राथमिकता दिएर बजेट ल्याएको छु।

९. गाउँपालिका सरकारप्रति जनताको आशा र हाम्रो प्रतिबद्धता: जनताको आशा र भरोसालाई आर्थिक र सामाजिक रुपान्तरण अवसरको रुपमा उपयोग गरी जनचाहना पुरा गर्ने अबको हाम्रो बाटो भनेको तीव्र आर्थिक विकास र सुशासन हो। यसर्थ आत्मनिर्भरता,स्वतन्त्र, समृद्ध, स्वाधीन र समाजवाद उन्मुख अर्थतन्त्रका लागि सार्वजनिक, निजी, सहकारी क्षेत्रको प्रभावकारी साझेदारी गरी अगाडि बढ्न गाउँपालिका सरकार प्रतिबद्ध छ।सार्वजनिक खर्च अन्तर्गत चालु खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्ने र पूँजीगत खर्च अन्तर्गत पूँजी निर्माण र आर्थिक वृद्धि हासिल गर्नेतर्फ केन्द्रित गरी वित्तीय सुशासनलाई ध्यान दिएर खर्च परिचालन प्रकृयालाई मितव्ययी सुत्रबद्ध गर्नेगरी योजना तथा कार्यक्रम तयार गर्ने गाउँपालिका सरकारको प्रतिबद्धता रहेको छ।

गाउँ सभाका अध्यक्ष महोदय,

१०. बजेटको उद्देश्यहरु:गाउँपालिकामा उपलब्ध जनशक्ति, प्राकृतिक श्रोत साधन संघ र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त समानीकरण, राजस्व बाँडफाँट, सशर्त, संपुरक र विशेष अनुदान र गाउँपालिकाको आन्तरीक आयलाई बजेटमा समावेश गरी भरपूर उपयोग गर्न बजेटका उद्देश्यहरु प्रस्तुत गरेको छु।

- क) जनताका न्यूनतम आधारभूत आवश्यकताहरु पहिचान गरी गरिबी, विपन्नता र पछौटेपनको अन्त्य गर्ने, सामाजिक,आर्थिक, पूर्वाधार विकासले समुन्नत, सुदृढ, स्वाधीन र समाजवाद उन्मुख स्थानीय अर्थतन्त्रको विकास गर्ने।
- ख) गणतन्त्र र संघीयता कार्यान्वयन गर्न संविधानको अनुसूची ८ र ९ मा उल्लिखित स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकार सूचीको कार्यान्वयन गर्ने गराउने।
- ग) गरिबी निवारण, रोजगार सिर्जना गरी गाउँपालिकाका जनताको जीवनस्तर सुधार गरी गर्ने।
- घ) गाउँपालिकाको समग्र विकास र समृद्धिका लागि उपयुक्त, सुरक्षित र लगानीमैत्री वातावरण तयार गर्ने, गाउँपालिका द्वारा प्रदान गरिने सेवामा जनताको स्वामित्व र पहुँच वृद्धि गर्ने।
- ङ) कृषि, पशुपालन, लघुउद्योग,सहकारी,पर्यटन, वन, जडिबुटी क्षेत्रको विकास मार्फत आर्थिक वृद्धि र रोजगारीका अवसरहरु सृजना गर्ने।
- च) भ्रष्टाचार विरुद्ध शुन्य सहनशीलता चुस्त दुरुस्त प्रशासन, प्रभावकारी अनुगमन एवं नियमन उत्प्रेरित जनप्रतिनिधि र कर्मचारी मार्फत प्रभावकारी सेवा प्रदान गरी सुशासन प्रबर्द्धन गर्ने।
- छ) सामाजिक साँस्कृतिक रुपान्तरण मार्फत वर्गिय जातिय विभेदको अन्त्य गर्ने।

११. बजेटका प्राथमिकताहरु: "आर्थिक सम्पन्नता विना समृद्धि सम्भव छैन" भन्ने मान्यताको आधारमा सामाजिक विकास, आर्थिक विकास,भौतिक पूर्वाधार विकास, वन वातावरण तथा सुशासन संस्थागत विकास समृद्ध गाउँपालिका निर्माणका लागि बजेट विनियोजनका प्राथमिकता क्षेत्र निर्धारण गरेको छु। गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाईको विकास मार्फत गतिलो मानव पूँजीको विकास गरी वर्तमान पुस्तालाई आफ्नो भविष्य आफ्नै गाउँमा देख्न सक्ने बनाउने। आर्थिक विकास (कृषि र पशु ,पर्यटन,उद्योग,व्यापार,रोजगारी,मानव संसाधन) को क्षेत्रमा नवीनतम पुजी, प्रविधि ,अनुसन्धान र नवप्रवर्तनको माध्यमबाट आम जनतालाई काम, रोजगार र अवसर श्रृजना गर्ने। दिगो,जलवायु उत्थानशील,भुकम्प प्रतिरोधी ,वातारण,भुगोल तथा माटो सुहाउँदो भौतिक पुर्वाधार(सडक, भवन,विद्युत,संचार,यातायात) निर्माण गरी विस्तारै शहरी सेवा सुविधा गाउँमै विस्तार गर्दै लैजाने। वन क्षेत्रको हैसियतलाई कायम राख्दै वन,वन्यजन्तु,जैविक विविधता, जलाधार, सीमसार, पारिस्थितिक प्रणाली, जडीबुटी, दुर्लभ प्राणी आदिको संरक्षण सम्बर्द्धन र प्रवर्धन गर्ने। वातावरणीय विपद र जलवायु परिवर्तनका असर न्यूनीकरण,ठोस फोहोर मैला व्यवस्थापनको माध्यमबाट सफा बजार र बस्ती स्थापना गर्ने। संस्थागत स्मरण,

चुस्त दुरुस्त प्रशासन, विवेकशीलता, जवाफदेहीता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता, समन्यायिकता, सदाचारिता जस्ता गुणले सम्पन्न बलियो संस्थागत तथा संरचनागत व्यवस्था गर्ने।

१२. बजेट विनियोजनको आधारहरु:

- (क) नेपालको संविधान अनुसूची ८ र ९ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ मा उल्लिखित गाउँपालिका सरकारको एकल तथा साझा अधिकारसूची र दायित्व भित्र पर्ने कार्यक्रम र योजनाहरु।
- (ग) आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा गाउँसभाबाट पारित भएर विनियोजन ऐनमा समावेस गरेका क्रमागत योजनाहरु।
- (घ) गाउँपालिकाको आवधिक योजना र मध्यकालिन खर्च संरचनाले तय गरेको प्राथमिकरण रणनीतिक योजनाहरु।
- (ङ) आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा बस्तिस्तरबाट तर्जुमा भएर बडा समिति बैठकले प्राथमिकताको आधारमा योजना तर्जुमा समितिमा वुझाई छलफल पश्चात कार्यपालिकामा पेश भई स्वीकृत गरेका समग्र योजनाहरु।
- (च) संघीय र प्रदेश सरकार बाट सशर्त बजेट तथा विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरु संग साझेदारीको लागि समपुरक योजनाहरु।
- (छ) हाल सम्म सामाजिक विकास, आर्थिक विकास, भौतिक पूर्वाधार विकास, वन वातावरण विपद व्यवस्थापन र सुशासन तथा संस्थागत विकासका क्षेत्रमा कामहुदै आएका आयोजनाहरु मर्मत र स्तर वृद्धिका निरन्तर योजनाहरु।

१३. आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को लागि संक्षिप्त आय अनुमान :

- १. संघीय सरकार अन्तरसरकारी वित्तिय हस्तान्तरण समानीकरण अनुदान: रु. १० करोड २५ लाख।
- २. संघीय सरकार राजस्व बाँडफाँट अनुदान: रु. ९ करोड २३ लाख, ५० हजार।
- ३. संघीय सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदान रु. २१ करोड ७९ लाख।
- ४. संघीय सरकारबाट प्राप्त विशेष अनुदान रु ५० लाख।
- ५. संघीय संपुरक अनुदान रु. ५० लाख।
- ६. प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने समानीकरण अनुदान: रु. ९७ लाख ६८ हजार।
- ७. प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने राजस्व बाँडफाँट अनुदान रु. ५ लाख १२ हजार।
- ८. प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने विशेष अनुदान रु. ६० लाख ।
- ९. प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने सशर्त अनुदान रु. ३ करोड ६० लाख १० हजार।
- १०. गाउँपालिका गत वर्षको मौज्दात रु.२ करोड ८५ लाख ५० हजार।
- ११. गाउँपालिका सरकारको आन्तरिक श्रोत रु. १ करोड ७५ लाख।
- १२. समग्र आय रु. ५१ करोड ५० लाख ९० हजार अनुमान गरिएको छ।

गाउँ सभाका अध्यक्ष महोदय,

सामाजिक विकास क्षेत्र तर्फ:

- १. शिक्षा क्षेत्र: २१ औं शताब्दी सुहाउदो वैज्ञानिक उत्पादनशील जीवनउपयोगी व्यवसायिक सिपमुलक रोजगार मुलक एवम जनमुखि शिक्षा बनाउँदै सक्षम प्रतिस्पर्धि नैतिकवान एवम राष्ट्र र गाउँपालिकाको विकास र समृद्धि प्रति प्रतिवद्ध नैतिकवान जनशक्ति उत्पादन तर्फ जोड दिइनेछ। गाउँपालिका स्तरमा उच्च सिकाई उपलब्धिको आधारमा विद्यालयहरुलाई पुरस्कृत र सम्मान गरिने छ। शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्ने केहि विद्यालयबाट विषयगत शिक्षक झिकाइ गाउँपालिकाको मातहतमा रहेर विद्यालय अनुगमन नियमन मुल्याङकन गर्ने गरी ३ जना अनुगमन प्रशिक्षक/सहजकर्ता शिक्षकको व्यवस्था गरिने छ। नमुना कक्षा अध्यापन समेत गर्नुपर्ने व्यवस्था अनुगमन

प्रशिकले गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिनेछ। विस्तारै विद्यार्थी संख्याको आधारमा दरवन्दी हेरफेर गरिने छ। कुल विद्यार्थी संख्याको कम्तीमा १० प्रतिशत विद्यार्थीलाई प्राविधिक जनशक्ति उत्पादनमा जोड गरिने छ। सानीभेरी गाउँपालिकामा लक्षित वर्गबाट विशेषज्ञ जनशक्ति उत्पादन गर्न प्रत्येक वर्ष उच्च प्राविधिक शिक्षा अध्ययनको लागी गरीव तथा जेहेन्दार विद्यार्थी मध्ये २ जनालाई अध्ययन गर्न छात्रवृत्ति उपलब्ध गराइने छ। साथै अध्ययन पुरा गरे पश्चात पालिकामा कम्तीमा २ वर्ष अनिवार्य निशुल्क सेवा दिनुपर्ने करारनामा गरिनेछ। मध्यमस्तरीय प्राविधिक जनशक्ति उत्पादन गर्न विशेष जोड दिइनेछ। सीप परिक्षण गराउन चाहने व्यक्तिहरूलाई पालिकाले आवश्यक समन्वय र सहयोग गर्नेछ। गाउँपालिका स्तरमा परिक्षणको लागी एउटा विद्यालयमा एक जना संगीत शिक्षक र एक जना खेलकुद शिक्षक व्यवस्था गरिदै जाने नीति लिइने छ। क्रमश राम्रो परिणाम आएमा सबै विद्यालयमा लागु गरिने छ। बाल विकास शिक्षिकालाई विशेष तालिम र अवसर, बालमैत्री कक्षा कोठा, खेल र मनोरञ्जनको माध्यमबाट नानीहरूको खेलेर सिक्ने अधिकार सुनिश्चित गरिनेछ। बालविकास सहयोगी कार्यकर्ता तलबमा केही वृद्धि गरिनेछ। सबै तहका करार शिक्षकहरूलाई पोशाक भत्ता वापत बार्षिक रु.१००००।— विनियोजन गरेको छु। शिक्षकलाई नवीनतम शिक्षण कौशल, विधि, प्रविधि र प्रविधिकरण तालिमको व्यवस्था गरिनेछ। विद्यालय, वडा कार्यलय, शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखाको निरन्तर समन्वय भइरहने अवस्था सिर्जना गरिनेछ।

- क. गाउँपालिका अनुदान करार शिक्षक/कर्मचारी/बाल विकास/विद्यालय कार्यलय सहयोगीहरूलाई मासिक पारिश्रमिकमा २ हजार वृद्धि गरिएको छ। पारिश्रमिक (तलब) अनुदान तर्फ: प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र १७ वटा, गापाको थप अनुदान सशर्त प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र ३२ वटा, आधारभूत तह (१-५) २६ वटा, आधारभूत तह (६-८) ४९ वटा, माध्यमिक तह (९-१०) ३४ वटा, माध्यमिक तह (११-१२): २ वटा, प्राविधिक धार तर्फ २ वटा, विद्यालय सहायक १२ वटा, सशर्त विद्यालय सहायकको थप गा.पा. अनुदान १० वटा, सशर्त कार्यलय सहयोगी ४५, गाउँपालिकामा उच्च शिक्षा छात्रवृत्ति २, खेलकुद शिक्षक १ वटा, संगीत शिक्षक १ वटा, विद्यालय कम्प्युटर सहायक २१ वटा अनुदान सहित २५२ वटा दरवन्दीलाई आधारभूत पारिश्रमिकको लागि ४ करोड ९९ लाख २८ हजार विनियोजन गरेको छु।
- ख. सानीभेरी गाउँपालिकालाई नेपाल सरकार बाट सशर्तको रुपमा प्राप्त अनुदान बाट ४४ वटा विद्यालय सहयोगी, ९ वटा विद्यालय सहायक र ३२ वटा बालविकास सहजकर्ताहरूको लागि रु. १ करोड ३२ हजार, आधारभूत (कक्षा १-५) तहका स्वीकृत दरवन्दीका स्थायी शिक्षक- ५९, अस्थायी शिक्षक- १६, राहत शिक्षक-३५ र (कक्षा ६-८) तहका स्वीकृत दरवन्दी स्थायी शिक्षक- ९, अस्थायी शिक्षक- १, राहत शिक्षक-१८ र माध्यमिक तहका स्वीकृत दरवन्दी (कक्षा ९-१०) तहका शिक्षक स्थायी -३, अस्थायी-२, राहत-५ र (कक्षा ११-१२) तहका शिक्षक स्वीकृत दरवन्दी स्थायी-४, अनुदान-२ शिक्षकहरूको लागि तलब भत्ता रु. ७ करोड ५ लाख सहित सशर्त अनुदान कार्यक्रमतर्फ बजेट रु. ८ करोड ६३ लाख ४ हजार विनियोजन गरेको छु।
- ग. शिक्षा क्षेत्रमा आधारभूत क्रियाकलाप तर्फ: दलित विपन्न जेहेन्दार छात्र-छात्रालाई मापदण्डको आधारमा प्राविधिक शिक्षा पढ्न सहयोग गर्ने, स्काउट गठन, EMIS तालिम, पाठ्यक्रम प्रभोधिकरण, पालिकास्तरीय प्रतिभा पहिचान, शिक्षा दिवस कार्यक्रम, विद्यालय स्तरीय परीक्षा संचालन, व्यवस्थापन तथा नतिजा प्रकाशन, कक्षा ८ र SEE परीक्षा अनुगमन, SEE परीक्षा केन्द्र व्यवस्थापन, उत्कृष्ट शिक्षक तथा विद्यार्थी पुरस्कार, प्रधानाध्यपक बैठक, शिक्षा समिति बैठक, परीक्षा समिति बैठक, आन्तरिक प्रशासन सुधार गर्न प्र.अ. लाई अभिमुखिकरण, परीक्षा केन्द्राध्यक्ष

अभिमुखिकरण, विद्यालय अनुगमन, शैक्षिक स्मारिका र शैक्षिक क्यालेन्डर प्रकाशन, गाउँपालिका स्तरीय रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन, ECD शिक्षक भेला तथा अन्तरकृया, कार्यालय सञ्चालन र इन्धन खर्च, उत्कृष्ट अङ्क ल्याउने विद्यालय लाई प्रोत्साहन पुरस्कार, कक्षाकोठा र फर्निचर व्यवस्थापन सहित आधारभूत कृयाकलापमा ३४ लाख विनियोजन गरेको छु।

घ. शिक्षाको लागि खाद्य कार्यक्रम: संयुक्त राष्ट्रिय विश्व खाद्य कार्यक्रमको आर्थिक तथा प्रविधिक सहयोगमा नेपाल सरकार, शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय अन्तर्गत शिक्षाको लागि खाद्य परियोजना अन्तर्गत सानीभेरी गाउँपालिकातोकिएका विद्यार्थीको हरेको लागि दिवा खाजाका कार्यक्रम प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि मापदण्डमा संचालन, अनुगमन र नियमन गर्ने गरी बजेट १ करोड ३१ लाख ३० हजार विनियोजन गरेको छु।

ड. शिक्षा क्षेत्रको सशर्त अनुदानका आधारभूत कृयाकलापहरु: आधारभूत तह निशुल्क पाठ्यपुस्तक, माध्यमिक तह ९-१० मा अङ्ग्रेजी र गणित विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान, आधारभूत तह ६-८ मा अङ्ग्रेजी र गणित विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान, कोभिड १९ बाट पुगेको शैक्षिक क्षतिको परिपूरण तथा अन्य विपदको समयमा सिकाई निरन्तरताका लागि कार्यक्रम अनुदान, प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाई सामग्री तथा डिजिटल सामग्री व्यवस्थापनका लागि विद्यालयलाई अनुदान, संस्थागत क्षमता विकास परीक्षा सन्चालन एवम् विद्यार्थी मुल्यांकन अनुदान, केन्द्रबाट छनोट भएका नमुना विद्यालयमा विशेष विद्यालयको क्रमागत भवन निर्माण अनुदान, विद्यालय संचालन तथा व्यवस्थापन अनुदान, शैक्षिक पहुँच सुनिश्चित अनुदान, विद्यालय शैक्षिक सुधार विद्यालय शैक्षिक गुणस्तर सुदृढिकरण कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान, सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई स्यानिटरी प्याड, प्रति विद्यार्थी लागतको आधारमा शिक्षण सिकाई सामग्री, खेलकुद तथा अतिरिक्त कृयाकलाप र आधारभूत सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुको लागि छात्र वृत्ति सहित सशर्त बजेट रु. ४ करोड ४२ लाख ६६ हजार सहित भौतिक पूर्वाधार बाहेक यस क्षेत्रमा समग्र बजेट रु. १९ करोड ७० लाख २८ हजार विनियोजन गरेको छु।

२. स्वास्थ्य क्षेत्र : गाउँपालिकाले स्वास्थ्य सरसफाई ऐन २०७५, गाउँपालिका स्वास्थ्य वस्तुस्थिति विप्लेषण २०७६, स्वास्थ्य संस्था दर्ता कार्यविधि २०७५, स्वास्थ्य योजना र गाउँपालिका अस्पताल संचालन कार्यविधि २०७६ कानूनको आधारमा स्वास्थ्यसम्बन्धी नीति र योजना निर्माण, मापदण्ड अनुसार स्वास्थ्य संस्था दर्ता अनुगमन र नियमन गरिनेछ। संघीय सरकारबाट प्राप्त शसर्त कार्यक्रम र बजेटसँग तालमेल गरी स्वास्थ्यका कार्यक्रमहरुलाई प्रभावकारी सेवा प्रवाह गरिनेछ। गाउँपालिका अस्पताल, स्वास्थ्य चौकीहरु, आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरुबाट प्रदान गरिदै आएका स्वास्थ्य सेवाहरुलाई थप प्रभावकारी, गुणस्तरीय बनाउन र औषधि उपकरणको अभाव हुन नदिन बजेट व्यवस्था गरिनेछ। गाउँपालिका अस्पतालमा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा, सुरक्षित मातृत्व तथा नवशिशु स्वास्थ्य सेवा, बहिरंग र अन्तरंग सेवा विस्तार, गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाउन अत्यावश्यक पर्ने श्रोत व्यवस्था गरिने छ। स्थानीय स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समितिका कार्यहरु थप प्रभावकारी बनाइनुका साथै स्वास्थ्य संस्थाको नियमित अनुगमन गरी स्वास्थ्यकर्मीको मनोबल बढाउने तथा स्वास्थ्य क्षेत्र शुसासन कायम गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ। स्वास्थ्य सुचना प्रणालीलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरु वाटै अनलाइन माध्यमबाट प्रतिवेदन प्रविष्ट गर्ने व्यवस्था मिलाइनुका साथै तथ्यांकको गुणस्तर सुधारको लागि नियमित तथ्यांक गुणस्तर परिक्षण तथा समिक्षा कार्यलाई थप व्यवस्थित गरिने छ। स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी हुने दर बढाइ मातृ तथा नवशिशु स्वास्थ्य र पोषण स्थितिमा सुधार ल्याउन स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउन आउने आमाहरुलाई थप प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिने छ। विगत वर्षदेखि सञ्चालित जेष्ठ नागरिक, ५ वर्ष

मुनिका बालबालिकाहरु र महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुलाई उपलब्ध गराउँदै आएको निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई थप व्यवस्थित बनाइने छ। क्यान्सर, मृगौला, हेड इन्जुरी, पार्किन्सन, स्पाइनल इन्जुरी, मुटु रोग, सिकलसेन एनिमिया र अल्जाइमर्स गायतका ८ प्रकारका रोग पहिचान गरी गाउँपालिका सरकारले प्रदेश सरकार संग समन्वय गरी उपचारमा सहयोग गर्नेछ। स्वास्थ्य उपचार निशुल्क बनाउन नेपाल सरकारको मापदण्ड भित्रका सबै औषधिहरुलाई निशुल्क वितरण गरिने छ। पालिका भरी गरिव घरधुरी पहिचान गरी निशुल्क स्वास्थ्य विमा गरि क्रमस ५ वर्षमा सबै घर परिवार लाई स्वास्थ्य बीमामा आवद्ध गरिने छ। गाउँपालिका अस्पताल लाई व्यवस्थापकीय हिसाबले व्यवस्थित बनाउने अस्पताल भवन निर्माण कार्यमा जोड दिई २ वर्ष भित्र नयाँ भवनबाट सेवा दिन शुरू गर्ने र गाउँपालिका अस्पताललाई व्यवस्थित बनाउँदै जाने, वडाका सबै स्वास्थ्य केन्द्रलाई आवश्यकता हेरी स्तर वृद्धि गरिनेछ। खोप केन्द्र तथा गाउँघर क्लिनिक आवश्यकता अनुसार निर्माण गरिनेछ। स्वास्थ्य शिविर सन्चालन गरिनेछ। गाउँपालिका अस्पतालमा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा सुरक्षित मातृत्व तथा नवजात शिशु स्वास्थ्य सेवालाई दिगो बनाइनेछ। घरमा प्रसूती हुने कार्यलाई निरुत्साहित गरी स्वास्थ्य संस्थामा प्रसूति गराउने महिलाहरुको प्रतिशतमा वृद्धिगर्न प्रसूति केन्द्रहरुलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइने छ।

स्वास्थ्य सेवामा दिगो, सर्वसुलभ, गुणस्तर समान पहुँच सुनिश्चित हुने गरी गाउँपालिकामा १ वटा पन्ध्र सैया अस्पताल, ४ वटा स्वास्थ्य चौकी, ७ वटा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, ३ वटा वर्थिङ्ग सेन्टर, २० वटा खोप केन्द्र, १४ वटा गाउँघर क्लिनिक संचालनमा आई सेवा प्रवाह गरिएको छ। बाँकी वडाहरुमा भवन निर्माण र आधारभूत स्रोतसाधन पुरा गर्ने प्रक्रियामा गाउँपालिका अगाडी वढेको छ। पन्ध्र सैया गाउँपालिका अस्पतालमा गापा अनुदान बाट मेडिकल अधिकृत, ल्याव टेक्निसियन, फार्मसी, स्टाफ नर्स, डार्करुम, SBA अनमी र दर्ताचलानी जनशक्ति व्यवस्था गरिएको छ।

स्वास्थ्यक्षेत्रमा सबैको लागि गुणस्तरीय सेवा र समान पहुँच सुनिश्चित गर्न स्वास्थ्य सुधार योजना अन्तर्गत आवश्यकता अनुसार गाउँपालिका स्थायी र अनुदान करार स्वास्थ्य कर्मचारी सरुवा, आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरुमा इन्चार्ज नियुक्ति, स्वःमूल्याङ्कनको विधि निर्माणवगरी कार्यान्वयन गर्ने, स्वमुल्याङ्कनमा पहिलो दोश्रो र तेस्रो हुने स्वास्थ्य संस्थालाई पुरिष्कृत गर्ने र सबैभन्दा कम अङ्क ल्याउने स्वास्थ्य संस्थाका स्थायी कर्मचारीहरुलाई सरुवा गरिनेछ।

स्वास्थ्य क्षेत्रमा स्थायी कर्मचारी तलब-भत्ता महंगी भत्ता, स्थानीय भत्ता, पोशाक भत्ता र कार्यालय प्रशासन खर्च तथा सशर्त आधारभूत कृयाकलाप क्षयरोग नियन्त्रण कार्यक्रम, परिवार कल्याण कार्यक्रम, महामारी नियन्त्रण, स्वास्थ्य व्यवस्थापन कार्यक्रम, बजेट रु. २ करोड ९ लाख र करार स्वास्थ्य कर्मचारीहरुको तलब व्यवस्थापन तर्फः मेडिकल अधिकृत १, ल्याव टेक्निसियन १, ल्याव असिस्टेन्ट १, डार्करुम असिस्टेन्ट १, अ.न.मी. ९, अ.हे.व. १३, फार्मसी सहायक र दर्ता सहायक २, एम्बुलेन्स ड्राइभर १ र कार्यालय सहयोगी १४ जनासहित गत वर्षको स्वास्थ्य करार अनुदान लाई निरन्तरता दिने गरी यस क्षेत्रमा १ करोड ५ लाख १४ हजार ६४ रुपैयाँ बजेट विनियोजन गरेको छ।

स्वास्थ्य क्षेत्रमा आधारभूत कृयाकलापहरु तर्फः औषधि खरिद, गाउँपालिका अस्पतालमा डिजिटल एक्स-रे मेशिन गत वर्षको दायित्व भुक्तानी र औषधि खरीद, टेलिमेडिसन सेवा संचालन, स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई जिन्सी, सूचना प्रणाली र कार्यालय सहयोगीहरुलाई संक्रमण रोकथाम र सरसफाई तालिम, सबै वर्थिङ्ग सेन्टरमा प्लासेन्टपिट निर्माण, वर्थिङ्ग बेड र नर्सिङ सेवाग्राहीलाई लत्ता-कपडा खरीद, पालिकास्तरिय नर्सिङ्ग समिक्षा, कुपोषण अन्त्यका लागि बाल स्वास्थ्य पुरस्कार, स्वास्थ्य इकाई बाट प्रदान गरिने खोप सेवा, सुरक्षित मातृत्व तथा प्रजनन

स्वास्थ्य, पोषण लगायत स्वास्थ्य विमामा विपन्न नागरिकलाई वार्षिक शुल्क अनुदान, पालिकास्तरीय अर्ध वार्षिक तथा वार्षिक समिक्षा कार्यक्रम, स्वास्थ्यको लागि सक्षम प्रणाली साझेदारीमा स्वास्थ्य सेवाको सुदृढीकरण र समानुपातिक उपभोगमा सुधार, स्वास्थ्य संस्था र समुदायमा प्रदान गरिने सेवाको गुणस्तर सुधार, स्वास्थ्य सेवा प्रणालीको सुदृढीकरण, स्वास्थ्य संस्थाहरुमा मसलन्द र सञ्चार खर्च, संक्रमण रोकथाम समग्री खरिद, उत्कृष्ट काम गर्ने स्वास्थ्य संस्था/स्वास्थ्यकर्मीलाई पुरस्कार, अस्पतालमा कार्यरत कर्मचारीलाई प्रोत्साहन भत्ता र स्वास्थ्य स्वयम्सेविका प्रोत्साहन तथा यातायात खर्च रु. ८६ लाख ९५ हजार सहित यस क्षेत्रमा समग्र बजेट रु.४ करोड १ लाख ९ हजार ६४ रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु।

३. **खानेपानी तथा सरसफाई:** गाउँपालिकामा खानेपानी सम्बन्धी नीति र मापदण्ड तय गरी खानेपानी आवश्यकतालाई पुरागर्न श्रोतको नक्साङ्कन गरी नभएको ठाँउमा पहिलो प्राथमिकता र निर्माणाधीन योजनाहरुलाई पुरा गरिनेछ। सञ्चालनमा आएका योजनाहरुलाई अवस्था अनुसार मर्मत संभार संरक्षण गरी खानेपानी १ घर १ धारा गाउँपालिकाले प्रदेश र संघीय सरकार संग समन्वय गरी दीर्घकालीन लक्ष्य सहित उपभोक्ताको अपनत्व कायम हुनेगरी खानेपानी योजना निर्माण, मर्मत,विस्तार ब्यवस्थित गरिनेछ।

खानेपानी विकासको लागि प्रदेश बाट प्राप्त सशर्त अनुदान खानेपानी योजनाहरुलाई ३० लाख वडा मा कार्यान्वयन गरिने छ। साना तथा मर्मत सम्भार र पाईप खरिद गर्नुपर्ने खानेपानी योजनाहरु संघ र प्रदेशबाट प्राप्त सशर्त, विशेष र समपुरक अनुदानबाट खानेपानी योजनाहरु छहरेपानी दलितटोल, डल्सीङ्गे हासिवाङ्ग, राम्री चाख्लीमेला टुरा, किचकिचे चिन्तु, टोङ्के, ज्यामिरे, गरायला, तुषारे अध्याचौर गरायला लिफ्टीड, सानीभेरी नदि हासिवाङ्ग लिफ्ट सहित विभिन्न खानेपानी आयोजनाका लागि समग्र बजेट रु.२ करोड ४० लाख विनियोजन गरेको छु।

४. **सरसफाई तथा फोहरमैला व्यवस्थापन:** गाउँपालिका स्तरमा फोहर ब्यवस्थापन गर्न डम्पिङ साइट तयारी तथा सार्वजनिक शौचालय गर्ने नीति रहेको छ। फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि चाइनावगर, पेदी वजार र सिम्ली वजारमा सरसफाई समिति गठन गरी कामगर्न गत वर्षकै योजना निरन्तरता दिएकोछु। पुर्ण सरसफाई उन्मुख टोल घोषणाको तयारी गर्ने र बाँकी सबै वडाहरुमा सुआहारा कार्यक्रम संग साझेदारी गर्ने गरी सुसभ्य सांस्कृति र वातावरणमैत्री स्थानीय तहको पहिचान दिन सरसफाई सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति अनुसार यसको लागि गा.पा. बाट बजेटरु. १० लाख विनियोजन गरेको छु।

५. **संस्कृति प्रवर्द्धन:** संस्कृति, भाषा र ललितकलाको संरक्षण, प्रवर्द्धन र विकास सम्बन्धी गाउँपालिकाले नीति, कानून, मापदण्ड निर्माण गरी योजना कार्यान्वयन र नियमन गरिनेछ। पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र संग्रहालयको संरक्षण, सम्भार, प्रवर्द्धन र विकास, परम्परागत जात्रा, पर्वहरुको सञ्चालन र व्यवस्थापन, जनजाति आदिवासीको संस्कृतिको रक्षा एवं विकास गर्ने, छुवाछूत, भेदभावपूर्ण संस्कार विरुद्ध साँस्कृतिक रुपान्तरण अभियान सञ्चालन गरिनेछ। लोक संस्कृतिको रक्षा र विकास गर्नेगरी यस क्षेत्रमा स्थानीय कला संस्कृति प्रवर्द्धन मञ्चलाई सहयोग गर्दै समुदायको कुलदेउतामा आधारित मठमन्दिरहरु निर्माण गरिने छ। छोटैवगरमा युद्ध संग्रालय निर्माणको लागि प्रदेश सरकार संग बहुवर्षिय योजना मागसहित DPR अनुसार काम सुचारु गरिएको छ। जनजातीको पापिनीमेला प्रवर्द्धन, पंचेबाजा, दमा मगर, मयुर, पैसेरी, ख्याली र सिंगारु नाचहरुलाई संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्न, पालिकास्तरमा साँस्कृतिक सम्मेलन कलाकारहरुलाई सम्मान गर्न यसतर्फ बजेट रु. ४७ लाख २० हजार विनियोजन गरेको छु।

गाउँ सभाका अध्यक्ष महोदय,

६. **लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण:** "बालबालिका, महिला, दलित, आदीवासी जनजाती, युवा, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता, अल्पसंख्यक" वर्ग र क्षेत्रलाई राज्यको मुल प्रवाहमा सशक्त प्रतिस्पर्धाकोलागी विकास गर्न संरक्षण, प्रवर्द्धन र विकास गरिने छ। जनचेतनाको स्तर वृद्धि, क्षमताको विकास, सिपमुलक तालिम र आय-आर्जनगर्नेगरी यसक्षेत्रमा क्रियाकलापहरु निम्न बमोजिम रहेकाछनः

क. बाल संरक्षण/बालमैत्री स्थानीय शासन घोषणाको लागि सानीभेरी गाउँपालिकाले बाल बालिका सम्बन्धि प्रोफाइल तथा कार्ययोजना निर्माण गरेको हुनाले कार्यान्वयन गरिनेछ। आमाबाबुविहिन बाल-बालिकाहरुको सामाजिक सुरक्षा भत्ता, शिक्षा तथा स्वास्थ्य सेवाको उपलब्धता, जन्मदर्ता नभएका कारण सामाजिक सुरक्षा भत्ताबाट बञ्चित बालबालिकाको सुरक्षा भत्ता सुनिश्चित, जटिल रोगबाट ग्रसित बालबालिकाको उपचारमा सहयोग, यौन दुर्व्यवहार, बेचबिखनमा परेका बालबालिकाहरुको संरक्षण तथा विकासका लागि कार्यक्रमहरु, विद्यालयमा बालमैत्री अध्यापनका लागि कार्यक्रमको व्यवस्था, बालविवाह अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै स्कूल तथा समुदाय तहमा बालविवाह विरुद्धको कार्यक्रमको व्यवस्था, सिमान्तकृत बालबालिकाको लागि विशेष कार्यक्रमसहित बालमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्द्धन र घोषणा प्रक्रिय नीति रही आएको छ। बालबालिका सम्बन्धी संगठन संरचनागत विकास र शसक्तिकरण, जनचेतना र कानूनी प्रक्रियामा जोड, बाल दिवस र उद्धार, अनाथ टुहुरा बालबालिकाहरुको पहिचान गरी विशेष सामाजिक सुरक्षा भत्ता मासिक रु. २ हजार र संरक्षण बिहिन बालबालिकाहरुको पहिचान गरी वार्षिक रुपमा शैक्षिक सहायता रु. ५ हजार सहयोग प्रदान गरिनेछ। पहिचान बिहिन बालबालिकालाई कानूनी सहायता, बालविवाह सम्बन्धी समुदाय र विद्यालय प्र.अ. विचमा अन्तरकृया गर्ने र गाउँपालिकाको योजना, नीति तथा निर्णय प्रक्रियामा बालबालिकाको अर्थपूर्ण बाल सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ। अपाङ्गतामा भएका सबै बालबालिका हरूलाई अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण, आवश्यक सहायता सामग्री र जीवनोपयोगी सीप दिई अनिवार्य विद्यालय भर्ना गरी शिक्षाको अवसर सुनिश्चित गरिने छ। विद्यालयमा छात्रामैत्री बातावरणको लागी सेनिटरी प्याडको व्यवस्था र बैंक खाता छोरीको सुरक्षा जिवनभरिको प्रदेश साझेदारीमा गापाबाट वार्षिक नयाँ खाता खोल्न आउने प्रति व्यक्ति रु. १ हजार बैंक खातामा जम्मा गर्ने गरी बालबालिका क्षेत्रमा बजेट रु. ३० लाख ९५ हजार विनियोजन गरेको छु।

ख. महिलातर्फ- सामाजिक र लैङ्गिक हिंसा निवारण र पुनर्स्थापना कोष स्थापना , टोल र वडाहरुमा महिला समुह, आमा समुह, र सहकारी स्थापना गरी विपन्न र पिछडिएका महिलाहरुलाई प्रवर्द्धन गरिने छ र महिला सँग उपाध्यक्ष कार्यक्रम मार्फत महिलाहरुलाई उद्यमशील, सिपमुलक, व्यवसायिक बनाई , रोजगारी अवसरको पहुँच पुर्‍याई स्वआयआर्जनमार्फत आत्मनिर्भर बनाउने, श्रोतसाधन तथा पैत्रिक सम्पत्तिमा महिलाहरुको पहुँच बढाउने र लैङ्गिक समानता, मूलप्रवाहीकरण सशक्तिकरणको पक्षमा चेतना बढाउने तथा महिला श्रमिक दिवस लगायत विभिन्न महिला सम्बन्धि आधारभूत कृयाकलापका सन्चालन गर्न, पालिका भित्र रहेका ३९ वटा आमा समुहलाई क्रियाशिल बनाई स्वास्थ्य सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम सन्चालन गर्न र पालिका भित्रका रहेका ४० वर्ष पुगेका तर विहे नगरी बसेका साथै विहे गरेका तर एकल जीवन विताइरहेका असाहय तथा विपन्न महिलालाई सामाजिक सुरक्षा भत्ताको दायरमा ल्याउन समेत गरी जम्मा रु. १६ लाख ७५ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु।

ग) युवा तथा खेलकुद विकास: कवर्ड हल निर्माण, युवा विकास र संवृद्धिको लागी गुणस्तरीय र व्यवसायिक शिक्षा, प्राविधिक तालिम र रोजगार, उद्यमशीलता र सीप विकास, युवा स्वास्थ्य, सामाजिक सुरक्षामा र विकास निर्माणमा परिचालन गरिने छ। बालबालिका तथा युवाहरुको शारीरिक तथा मानसिक विकास, युवा क्लव गठन प्रशिक्षक प्रशिक्षण, युवा प्रतिभा पहिचान र प्रोत्सहान र युवा दिवस तथा महोत्सवलाई प्राथमिकता दिइने छ। गाउँपालिका स्तरको बेलटापुमा रंगशाला खेल मैदान, एक वडा एक खेल मैदान र एक विद्यालय

एक खेल मैदान निर्माण गर्ने गाउँपालिका सरकारको दीर्घकालिन सौचअनुसार क्रमशः कार्यान्वयन गरिने छ। युवाहरूलाई व्यक्तित्व विकास तथा नेतृत्व विकास र सामाजिक उत्तर दायित्व अभिमुखीकरण गरिने छ। गाउँपालिका अध्यक्ष कप खेलकुद कार्यक्रम, गाउँपालिका खेलकुद विकास समितिलाई १ जना कर्मचारी सहित कार्यालय व्यवस्थापन र खेलकुद सामग्री वितरण सहित यस क्षेत्रमा संघ र प्रदेश शसर्त अनुदान सहित जम्मा रु. १ करोड २८ लाख ४४ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु।

घ) आदिवासी जनजाति विकास कार्यक्रम- धुवाँ रहित चलो, जनजाती हरूको धर्म, संस्कृति, भाषा, संस्कार र पहिचा तथा हकहित लाई संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने, अति विपन्न असहाय जनजातिलाई आर्थिक सहयोग गरी यस तर्फ रु. १४ लाख २० हजार विनियोजन गरेको छु।

ङ) दलित विकास र प्रवर्द्धन कार्यक्रम : दलितका संवैधानिक हक तथा कानूनी व्यवस्थाले निर्धारण गरेका सेवा सुविधाहरू र जातीय छुवाछुत अपराध कसुर सजाय ऐन, २०६८ लाई पूर्ण रूपले लागु गर्ने, सामन्ती अर्थप्रणाली अन्तर्गत दलित समुदायमा रहेको बालिघरे विष्ट प्रथाको अन्त्य गरि विकल्प स्वरूप ज्यालादर निर्धारण गरेर दलितका मौलिक सीप, कलाहरूलाई आधुनिकीकरण र व्यवसायीकरण गर्न, अति विपन्न दलित पहिचान गरि क्रमशः आवाशिय भवन, शिप मुलका तालिम तथा आयआर्जनको कार्यक्रम लागु गर्न, दलित समुदायका विपन्न असहाय छात्र/छात्राहरूको पहिचान गरी प्राविधिक शिक्षा प्रदान सहित यस क्षेत्रमा जम्मा रु. १५ लाख २० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु।

च) जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता व्यक्तिहरूको संरक्षण र सम्मान कार्यक्रम: गाउँपालिकामा जेष्ठ नागरिकहरूलाई सम्मानपूर्ण जिवन जिउन परिवारिक व्यवहार परिवर्तन, मिलन केन्द्र स्थापना, संरक्षण बिहिन जेष्ठ नागरिकहरूलाई सहयोग र संरक्षण गर्ने नीति लिइएको छ। परिचय पत्र वितरणमा सहयोग र अन्तरपुस्ता सिप हस्तान्तरण कार्यक्रम गरिने छ। अपाङ्ग भएका व्यक्तिहरूलाई सम्मान गर्दै सिप तथा आयआर्जन कार्यक्रम गर्ने, अपाङ्ग परिचयपत्र वितरण शिविर चलाउने, सहयोग सामग्री वितरण गर्ने, भौतिक पूर्वाधारमा अपाङ्गमैत्री संरचना निर्माण गर्न ध्यान दिइने छ। फरक क्षमता भएका अशक्त र अपाङ्ग व्यक्तिहरूको समस्याहरू समाधान गर्न प्राथमिकताको पहिचान गरी सिपमुलक कार्यक्रम गर्न जेष्ठ नागरिक र अपाङ्ग व्यक्तिहरूको सम्मान सहयोग कार्यक्रम तर्फ रु. ४० लाख ९० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु।

छ) जनयुद्ध र जनआन्दोलनका शहिद परिवारहरू र घाइतेहरूलाई सम्मान, संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्न, घाइते तथा अपाङ्ग हरूको अवस्था हेरी अपाङ्ग परिचयपत्र प्रदान गरी उपचारमा आर्थिक सहयोग गर्न, अतिविपन्न शहिद परिवार र घाइतेहरूलाई सिपमुलक तालिम र आयआर्जन गर्न आर्थिक अनुदानमा सहयोग गर्न, शहिद स्मृति प्रतिष्ठानलाई व्यवस्थित गर्न, जनयुद्धका घाइते तथा शहिद परिवारका छोराछोरीका लागि अध्ययन सहायताको व्यवस्था गर्न सहित जम्मा रु. १० लाख ३८ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु।

गाउँ सभाका अध्यक्ष महोदय,

आर्थिक विकास क्षेत्र तर्फ:

७. कृषि विकास: एक वडा एक कृषि प्राविधिक, किसानलाई उत्पादनक आधारमा अनुदान, कृषि खेती गर्न चाहने कृषकहरूलाई जग्गा भाडामा उपलब्ध गराउने, कृषि एम्बुलेन्स बनाई उत्पादित वस्तु बजार सम्म पुर्याउन, कृषि सेवाका लागी एक गाउँ एक प्राविधिक, किसान सुचिकरण, कृषि तथा पशु तथ्यांक अद्यावधिक, तरकारी वाली पकेट कार्यक्रमको निरन्तरता तथा नयाँ विकास, बाखा पकेट विकास, कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन समेत गरेर जम्मा रु. १ करोड ७७ लाख २ हजार विनियोजन गरेको छु।

क) पशु पन्छी विकास क्षेत्रमा गाउँपालिकाको योजना : पशु कृषकलाई व्यवसायिक बनाउन पशुमा नश्व सुधार कार्यक्रमलाई अगाडी बढाउन हाल पालिका भरि २ वडाका लागि एक पशु प्राविधिक रहने व्यवस्था गर्ने, कृषकलाई प्रदेश सरकारले घोषणा गरेको दुधमा प्रतिलिटर ५ रूपैया अनुदानमा गाउँपालिका सरकारले दुधमा प्रतिलिटर ३ रूपैया थपगरी जम्मा रु ८ अनुदान दिन, खसि बोका रागा भैसि कुखुरा गाइ आदिको फारम संचालन गरी व्यवसाय गर्ने कृषक लाई अनुदान तथा उत्कृष्ट किसान छनौट गरी पुरस्कार दिने व्यवस्था मिलाउन, उत्पादन तथा विक्रिको आधारमा अनुदान व्यवस्था मिलाईने छ। त्यसका लागि गाउँपालिकाले स्पस्ट कार्यविधि निर्माण गर्ने, खसी बोका संकलन केन्द्र बनाई त्यसमा चेक जाँच गर्ने व्यवस्था मिलाइ त्यसबाट विक्री वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाउन, भैसीस्रोत केन्द्रलाई थप व्यवस्थित बनाउन, कृत्रिम गर्भधान, पशु तथ्यांक रिपोर्टिङ, एक पालिका एक भेटेनरी डाक्टर गरी जम्मा रु. ६३ लाख २ हजार विनियोजन गरेको छु।

८. पर्यटन क्षेत्रको विकास र प्रवर्द्धन: गाउँपालिकाको पर्यटन रणनीति योजनाले निर्देशन गरेवमोजिम योजनाको प्राथमिकतालाई ध्यान दिइने छ। “प्राकृतिक, धार्मिक, ऐतिहासिक सम्पदाको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरी पर्यटन गन्तव्यको एकिकृत पर्यटन पूर्वाधारको विकास गरी गाउँपालिका जनताको जीविकोपार्जनमा सुधार ल्याउने, पर्यटकीय गतिविधि वृद्धिबाट ग्रामीण रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गर्ने र यसको लाभ तल्लो तहसम्म पुर्याइने छ। गाउँपालिकामा पर्यटक आकर्षण गर्न स्थानहरुको फोटो तथा अन्य जानकारीहरु प्रचार प्रसार गर्ने, पर्यटकीय आकर्षक स्थलहरु सम्म आवतजावत गर्न सडक सञ्जाल र पदमार्गको विकासबाट सुविधा प्रदान गर्ने, पर्यटकका लागि गुणस्तरीय होटल, रेस्टुरेण्ट तथा लज स्थापना गर्न विभिन्न सुविधा सहित नीजि क्षेत्रलाई आकर्षित गरिनेछ।

गाउँपालिकाले पर्यटन प्रवर्द्धन सम्बन्धमा तत्कालिन अगाडी बढाउने क्रियाकलापहरु: धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक र कृषि पर्यटन महत्वका क्षेत्रहरुमा गाउँपालिका युद्ध संग्रहालयका रुपमा छोटेटेवगर र दुली सार्दुल्ला घर संरक्षण र विकास गर्ने, लोपउन्मुख तहमा पुगेका सम्पदाहरुको संरक्षण तथा सम्बदर्द्धनको थालनी गर्ने, गाँराघाट सिम्ली चाइनावगर चौरजहारी सानीभेरी भेरी नदीमा न्याप्टिङ्ग सञ्चालनको लागी भौतिक पुर्वाधार विकास गर्ने, मौराखारा प्राकृतिक पार्कको लागि DPR गरीएकोले सोही अनुसार काम गर्ने गाउँपालिकाको नीति र योजना रहेकोले कार्यान्वयन गरिनेछ। भलाचौर तिमिले कमैदे मौराखारा पर्यटकीय सडक प्रदेश सम्पुरक, मौराखारा गुरिल्ला म्याराथन तथा स्थानीय साँस्कृतिक तथा कृषि उपज प्रदर्शन गर्ने र गाउँपालिका भित्र शहरउन्मुख बजार क्षेत्रमा सरसफाई अभियान मार्फत प्लास्टिक झोला र बोतल र फोहोर व्यवस्थापन गर्ने गरी यस क्षेत्रमा जम्मा रु. ३६ लाख ७५ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु।

९. लघु उद्योग कार्यक्रम: सानीभेरी गाउँपालिकाको लघु उद्यम प्रवर्द्धन रणनीतिक योजना अनुसार लक्षित वर्ग गरिबीको रेखामुनि रहेका आर्थिक रूपले विपन्न र सीमान्तकृत समूहलाई लघु उद्यम विकासको माध्यमबाट रोजगारी अवसरको सिर्जना र आयस्तर वृद्धि गर्न, स्थानीय तहमै उपलब्ध हुने स्रोत साधनको अधिकतम उपयोग गरी मागमा आधारित उत्पादन तथा सेवाहरुको विकासद्वारा गरिबी न्यूनीकरण गर्ने, स्थानीय सीप र स्रोतको उपयोग गर्ने, युवा रोजगार सिर्जना गर्न उपलब्ध स्रोत साधन, जनशक्ति, सीप र पर्यटकीय संभावनाका अवसरहरु खोजी गर्न, लघु उद्यम विकासका लागी साझा सुविधा केन्द्र, प्रविधि हस्तान्तरण, उद्यमी स्तरउन्नती र नयाँ लघु उद्यमी सिर्जना गरी समग्रमा यस क्षेत्रमा रु ३५ लाख विनियोजन गरेको छु।

१०. सहकारी र वित्तीय क्षेत्रको विकास: गाउँपालिकामा सहकारी ऐन, नीति र मापदण्ड अनुसार सहकारी संस्था दर्ता, अनुमति, खारेजी र विघटन, सहकारी बचत तथा ऋण परिचालन सम्बन्धी मापदण्ड, नियमन, सहकारी सम्बन्धी स्थानीय तथ्याङ्क व्यवस्थापन र क्षमता अभिवृद्धि गर्न, सहकारी संस्थाहरुले कृषिजन्य उत्पादन र सेवामुलक

कामलाई पहिलो प्राथमिकता दिएर काम गर्नुपर्दछ र गाउँपालिका स्तरमा कृषि उत्पादन क्षेत्रमा राम्रो काम गरेकोले सस्तो पसल संचालन गर्न सहकारी संस्थाहरूलाई अनुदान प्रदान गरिनेछ। बचत तथा ऋण सहकारी, कृषि सहकारी र साना किसान सहकारी संस्थाहरूलाई सबलिकरण गर्दै कृषि कार्यलाई योगदान गर्ने गरी सक्दो अनुदानको सहित सहकारीका शेयर सदस्यहरूलाई अभिमुखीकरण गरी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने गरी यस क्षेत्रमा बजेट रु. ६३ लाख ९५ हजार विनियोजन गरेको छ।

११. **रोजगारी सृजना** - गाउँपालिकामा बेरोजगारको सुचिकरण सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभुत गराउन, सामुदायिक पूर्वाधारहरूको विकास मार्फत नागरिकको जिवनयापन सुधार ल्याउन संघीय सरकारले प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याई कार्यविधि जारी गरेको हुनाले सोही मापदण्डको आधारमा वडाहरूबाट छनोट भई गाउँ सभाबाट पास भएका योजनाहरूमा सक्दो वडाहरूको सझेदारीमा गर्न रोजगार संयोजक प्राविधिक सहायकको तलब, भत्ता र पोसाक तथा रोजगार सेवा केन्द्रको सुदृढीकरण र रोजगार सेवा केन्द्रको संचालन ससर्त गरि जम्मा रु. १ करोड ६७ लाख विनियोजित बजेटलाई गाउँपालिकाले प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्नेछ।

गाउँ सभाका अध्यक्ष महोदय,

पूर्वाधार विकास क्षेत्र तर्फ:

१२. **सडक सञ्जाल विकास निर्माण:** गाउँपालिकाले यातयात विस्तृत गुरु योजना निर्माण गरी सडकहरूको वर्गीकरण, मापदण्ड र अनुमान लागत समेत प्रस्तुत गरेको छ भने अर्को तिर गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण सडकहरू डि.पि.आर. गरिएको छ। शहरी तथा वस्ति विकास मापदण्ड २०७५ गाउँपालिकाले जारी गरिसकेकोले घडेरी भवन, सडकहरू निर्माणको मापदण्ड निर्धारण भैसकेको हुनाले सोही बमोजिम स्थानीय कृषि सडक र घोरेटो वाटो सम्बन्धी नीति, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन गरिनेछ। गाउँपालिकामा मध्यपहाडी लोकमार्ग क्षेत्रीय सडक र कृषी सडक गरी मुख्य र सहायक सडक सञ्जाल विद्यमान रहि आएको छ। गाउँपालिकाको केन्द्र देखि वडा कार्यालय सम्म, वडा कार्यालय देखि टोलसम्म नालिको निकास हुने गरी एक वडा एक हरित सडक निर्माण गर्ने लक्ष्य राखी गाउँपालिकाले सबै काम अगाडी बढाएको छ।

गाउँपालिकामा मध्यपहाडी लोकमार्ग, क्षेत्रीय सडक र कृषी सडक गरी तीन प्रकारका सडक सञ्जालले गाउँपालिका केन्द्र देखि वडा कार्यालय सम्म, वडा कार्यालय देखि टोलसम्म नालिको निकास सहित एक वडा एक हरित सडक निर्माण र स्तरवृद्धि गरी सबै सडकहरूलाई १२ महिना सूचारु गरिनेछ। स्यालाखोला वडा कार्यालय कालिका डलसिङगे लामडाँडा जोगीनेटा, घुइटे पोखरी, चाइनाबगर पक्रैया बुकीचौर कोटजहारी, जैदाने पाखरोल, सीम्ली मंगरराडजा घरेली उदीन ढुङगा, सर्पाचौर चाखलेमेला राम्री टुरा बाधापानी, भलाचौर तिमिले, घन्ठाना चिन्तु, गिठाकोट वसनडाडा चाइनाबगर, जुम्लेपोखरी काँडा बागखोर लगायतका कृषि सडकको स्तर उन्नति गरिने छ। अर्मा पाथिहाल्न सिम्ली पेदी बजार, सल्लीचौर घापागार हाँसु पोखरी क्षेत्रिय सडक र रिम्ना गाराघाट क्षेत्रिय सडक निर्माण र स्तर वृद्धि गरी गाउँपालिकालाई समृद्ध बनाइन, सर्पाचौर चाखिलेमेला बाधापानी मौराखारा टुरा पर्यटकीय सडक र बेलटापु भलाचौर कमैदे मौराखा पर्यटकीय सडकले गाउँपालिकाको बहु चर्चित मौराखारा गुरिल्ला म्याराथन कार्यक्रमलाई सहज मात्र हैन मौराखाराको जैविक विविधता र पाकृतिक सुन्दरताको सुगम सेवा लिएर अध्ययन गर्ने वातावरण बनाउन जम्मा रु. १ करोड ८० लाख ९५ हजार विनियोजन गरेको छ।

१३. **सिँचाई तर्फको विकास र योजना:** हाम्रो सानीभेरी गाउँपालिमा नदिको किनारमा रहेका बस्तिमा सजिलै सगँ सिँचाई उपलब्ध भएको छ तर माथिको डाँडामा सुक्खा क्षेत्र बढि भएकोले पाखो जमिनलाई प्राथिकता दिई ठुला

लिफ्टिङ आयोजना संघ र प्रदेश सरकारको सहयोगमा सम्पन्न नीति लिइने छ। पुराना निर्माण भएका सिचाई आयोजना तथा नहरहरूलाई मर्मत सम्भार गर्दै लगिनेछ। नदि माथिको गरा सधैं हरा भराको निति अवलम्ब गरि कार्यान्वयन गरिनेछ। लिफ्टिङ सिचाईलाई किसानको उत्पादन सँग जोडेर लैजाने निति लिइने छ। साना सिचाई आयोजना, थोपा सिचाई प्रविधि, प्लास्टिक पोखरी, रिचार्ज पोखरी लगायतका आधुनिक प्रविधि प्रयोग गरी सिचाईलाई थप व्यवस्थित बनाइने छ। भेरीनदी बुकीचौर, भेरीखोला झासल्ला काफलचौर, हासीबाड सानीभेरी, सानीभेरी नदी गोलचौर, धुर्सुबगर गुमारखोला श्रीचौर झीनचौर, सानीखोला तजरे आदि लिफ्टिङ तथा नन लिफ्टिङ सिचाई आयोजना काम क्रमशः सम्पन्न गर्दै लगिनेछ। माथि उल्लिखित योजनाहरू संघ र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी गरीनेछ। यस आर्थिक वर्ष बाहुनीखेत पक्की सिचाई, जुगेखोली संगुरखाली, मुलपानी खारापाताल, मुरेखोला लामाचौर, गर्भेखोला रातामाटा, दुवेरी रिठाबगर, पंधेरीखोला पाखापानी सिचाई गरी यस क्षेत्रमा समग्र बजेट रु. १ करोड ७१ लाख ३० हजार विनियोजन गरेको छु।

१४. **भवन तथा शहरी विकास:** सहरि तथा बस्ती विकास भवन संहिता मापदण्ड २०७५ गाउँपालिकाले जारी गरेको छ भने अर्को तिर गाउँपालिकाले शहरी तथा बस्ती विकासको विस्तृत परियोजना निर्माण गरेको हुनाले सोही बमोजिम भवन र सडक अनुमति, निर्माण र नियमन गरिनेछ। गाउँपालिका प्रशासकीय भवन संघीय सरकारबाट क्रमागत ३ वर्षे संपुरक अनुदानबाट संपन्न गर्ने गरी हाल चालु भएकै स्थानमा निर्माण गरिनेछ। वडा नं. ५, ६, ८ र १० मा वडा कार्यालयहरू क्रमागत निर्माण गरिनेछ भने बाँकी वडा कार्यालयहरू जग्गा प्रप्तिको प्रथमिकताको आधारमा पहल गरिनेछ। संघ र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त संपुरक तथा सशर्त र विशेष अनुदान बाट सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम केन्द्रबाट छनौट भएको नमुना विद्यालय राप्ती ज्ञानोदय मावि सिम्ली विद्यालयको क्रमागत भवन निर्माण र नेपाल राष्ट्रिय मा.वि. घापागार बालमैत्री भवन, सामुदायिक भवन वडा नं. ६, ज्ञानकुन्ज आ.वि. रानीचिउरा भवन मर्मत गरी यस क्षेत्रमा समग्र बजेट रु. १२ करोड २० लाख विनियोजन गरेको छु।
१५. **उर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत:** गाउँपालिकामा साना जलविद्युत आयोजनाहरूलाई मर्मत सम्भारको लागि अनुदानको व्यवस्था गरिने छ। राष्ट्रिय ग्रामिण तथा नवीकरणीय उर्जाको सशर्त अनुदान कार्यक्रमको कार्यविधि, माग र आवश्यकताको आधारमा प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गरिने छ। जिल्ला विद्युत वितरण केन्द्रबाट गाउँपालिकामा हुने ठेक्कालाई अनुगमन गरि विद्युतिय मापदण्डका आधारमा सेवा विस्तार गरिने छ। केन्द्र सरकारको विद्युतिय चुलो अनुदान कार्यक्रमलाई मापदण्डको आधारमा गाउँपालिकामा कार्यान्वयन गर्न यस तर्फको समग्र बजेट रु. ४० लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु।
१६. **सूचना सञ्चार र प्रविधि तर्फ:** गाउँपालिका भित्रको समग्र कामको प्रचार, निगरानी र जनताको हितमा परिचालन गर्दै आएको सामुदायिक रेडियो मौराखारा एफएमलाई स्तरवृद्धि गर्ने, समयानुकूल आधुनिकिकरण गरिदै लगिनेछ र एक वडा एक पत्रकार उत्पादन गरी गाउँपालिकाको सुशासन र प्रचारलाई ब्यवस्थित गरिने छ। पत्रकार र पत्रकारिता क्षेत्रको महत्वलाई ध्यानमा राखि पत्रकारिता पुरस्कार व्यवस्था गरिने छ। जिल्लामा भएका पत्रकारहरू सँग समन्वयन तथा सहकार्य गरेर जाने नीति लिइनेछ। सूचना प्रविधिको तिब्र परिवर्तनलाई मध्यनजर गर्दै गाउँपालिकालाई केन्द्रमा राखी विभिन्न सफ्टवेर प्रणालीको विकास गरी सबै कार्यालय तथा विद्यालयहरूको व्यवस्थापकीय पक्षलाई एकिकृत गरि प्रविधि मैत्री बनाइने छ। जसको लागि गाउँपालिकाबाट ईन्टरनेटको ब्यवस्था गरिने छ। गाउँपालिको विकास निर्माणका योजनालाई पारदर्शी बनाउन रु तीन लाख भन्दा माथिका योजनाहरूको सार्वजनिक लेखा परिक्षण आमसञ्चार माध्यम मार्फत मिलाइने छ। यस तर्फको क्षेत्रमा रु. २६ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।

गाउँ सभाका अध्यक्ष महोदय,

वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र तर्फः

१७. **वन तथा भु-संरक्षण:** गाउँपालिकामा सामुदायिक वनको संरक्षण र उपयोग नीति अनुसार वन, जङ्गल, वन्यजन्तु, चराचुरुङ्गी, जल उपयोग, वातावरण, पर्यावरण तथा जैविक विविधता सम्बन्धी योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने, गाउँपालिका भित्रका सबै वन उपभोक्ता समितिहरूलाई गठन पुनगठन सार्वजनिक लेखा परिक्षण गर्नका लागि एक जना वन सहजकर्ताको व्यवस्थापन गर्न, सानीभेरी र भेरी नदी फाँट, मध्यपहाडी, क्षेत्रिय र कृषि सडक संग जोडिएका सार्वजनिक जमिनको संरक्षण र सरकारी कार्यालयको संस्थागत प्रयोग गर्न यस क्षेत्रमा रु २० लाख ५ हजार विनियोजन गरेको छु।
१८. **जलाधार संरक्षण:** गाउँपालिकामा जलाधार, पानी मुहान संरक्षण, भू संरक्षण र जलाधार व्यवस्थापन, सामुदायिक अनुकूलन, खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण, ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, माटो, आदी खानीजन्य वस्तु सम्बन्धी सर्वेक्षण, अन्वेषण, उत्खनन, खानीजन्य वस्तुको संरक्षण, विकास, उत्खनन र उपयोग, व्यवस्थापन र स्थानीय खानी तथा खनीज पदार्थ सम्बन्धी सूचना तथा तथ्यांक संकलन गरिनेछ। गाउँपालिकाको कानूनी मापदण्डमा खानी तथा नदीजन्य पदार्थको प्रयोग र विक्री वितरण गर्न वातावरण ऐन र कार्यविधि अनुसार वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कन गरि सोही मापदण्ड अनुसार उत्खनन विक्री वितरण अनुगमन र नियमन गर्ने गरी रु १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।
१९. **जलवायु परिवर्तन:** संघीय र प्रदेश सरकार, सरोकार सामाजिक संघ-संस्थाहरु संग साझेदारी गरी जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण तथा अनुकूलनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ। स्वच्छ, हराभरा र प्रदूषणमुक्त गाउँपालिका अभियान सञ्चालन गरी जैविक विविधता तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनमा सानीभेरी गा.पा. र आशा प्रोजेक्ट कार्यक्रम बिच सम्झौता भई सबै वडाहरुमा कार्यक्रम लागु भएकोले योजना निर्माणमा सहभागिता, योजना कार्यान्वयनमा साझा सहमति र नियमन गरिनेछ। जलवायु परिवर्तन बारे जनचेतना फैलाउन साँस्कृतिक कार्यक्रमको लागि यस क्षेत्रमा २ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।
२०. **विपद् व्यवस्थापन:** गाउँपालिकाले विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि ऐन र कार्यविधि निर्माण गरेको छ। सोहि बमोजिम नीति र मापदण्ड अनुसार योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन र अनुगमन गरिनेछ। विपद् प्रतिकार्य योजना, विपद् प्रतिकार्य टिम गठन, खोज तथा उद्धार, राहत सामग्रीको तयारी र वितरण गर्न गाउँपालिकाले मापदण्ड बनाएको हुनाले सोही बमोजिम काम गरिनेछ। विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी गाउँपालिकाले स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन प्रणालीको विकास गर्न गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरीएकोले विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा सरकारी तथा गैरसरकारी, सामाजिक संघ संस्थाहरु, स्काउट र स्वयंसेवक भावना द्वारा प्रेरित युवा जनशक्तिलाई परिचालन गरिनेछ। गाउँपालिकामा आइपर्ने विभिन्न खाले रोग र प्रकृतिक जन्य विपद्को प्रतिकार्य गरी जनताको जिउ धनको सुरक्षा गर्दै वडाहरुको लागी सबैखाले विपद्जन्य प्रकोप नियन्त्रण, राहत र उद्धार व्यवस्थापन गर्नेगरी यस क्षेत्रमा रु. ४५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।

गाउँ सभाका अध्यक्ष महोदय,

सुशासन तथा संस्थागत विकासको क्षेत्र तर्फः

२१. **मानव संसाधन व्यवस्थापन:** गाउँपालिका सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति र कानून बमोजिम स्थानीय तहको संगठन संरचना तथा दरबन्दी निर्धारण गरिएको छ। स्थानीय सेवाको व्यवस्थापनमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको उपयोग, प्रवर्द्धन र नियमन गरिनेछ। जनताका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुले सार्वजनिक प्रशासनलाई स्वच्छ,

सक्षम, निष्पक्ष, पारदर्शी, भ्रष्टाचारमुक्त, जन उत्तरदायी र सहभागितामूलक बनाउनु पर्दछ। आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को लागि नेपाल सरकारको नीति कार्यक्रम र बजेटमा नेपाल, सरकार प्रदेश र स्थानीय सरकारको सम्पूर्ण स्थायी कर्मचारीहरूलाई तलव सेवा सुविधा बारे जुन नीति तय गरेको छ, सोही नीतिलाई कार्यान्वयन गरिनेछ।

गाउँपालिकामा समग्र क्षेत्रको कामलाई प्रभावकारी बनाउन- गाउँपालिका स्थायी दरबन्दी कर्मचारी तलव, स्थानीय भत्ता, महंगी भत्ता र पोशाक सहित, गाउँपालिका स्थायी कृषि र पशु दरबन्दी कर्मचारी तलव, स्थानीय भत्ता, महंगी भत्ता र पोशाक सहित, करार सेवा शुल्क- गाउँपालिका र वडा कार्यालयका करार कर्मचारी, कार्यालय सहयोगीको तलव र बालबालिका तथा सूचना प्रविधि अधिकृतको स्थानीय तथा महंगी भत्ता र पोशाक सहित, गाउँपालिका नगर प्रहरी- तलव र खाद्यान्न सहित र सेवा सुविधा पदाधिकारी/जनप्रतिनिधि सहित ४ करोड ५४ लाख ८१ हजार विनियोजन गरेको छ।

गाउँ सभाका अध्यक्ष महोदय,

२२. सुशासन तथा संस्थागत क्षमता विकास:सानीभेरी गाउँपालिकामा सुशासन तथा संस्थागत विकासको क्रममा आम नागरिकको हित र सन्तुष्टि सर्वोपरी ठानी कार्य सम्पादन गर्नुपर्ने, जहाँ काम, त्यहाँ प्रशासन, जसलाई प्रश्न, उसकै जवाफ भन्ने मान्यतामा आधारित प्रत्यक्ष उत्तरदायित्व सुनिश्चित गर्न दक्ष जनशक्ति व्यवस्थापन गरी परिचालन गरिनेछ। आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा संस्थागत कामलाई व्यवस्थित गर्न कार्यपालिका बैठक ३० वटा, गाउँ सभा बैठक ६ वटा, ११ वडा कार्यालय बैठक १३२ वटा बैठकहरू सुविधामा गणना हुनेछ। पानी तथा विजुली, संचार महसुल (इन्टरनेट र फोन शुल्क गा.पा. र वडा कार्यालय), इन्धन(पदाधिकारी), इन्धन गा.पा. कार्यालय, सबै वडा कार्यालयहरू, सवारी साधन मर्मत खर्च गा.पा. र सबै विषयगत कार्यालयहरू, गाडी र बाइक विमा तथा नवीकरण खर्च, मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च, मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री गा.पा. कार्यालय र सबै वडा कार्यालयहरू, पुस्तक तथा सामग्री खर्च, इन्धन-अन्य प्रयोजन(ग्यास र मट्टीतेल), पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च, नागरिक उपचार सहयोग, कर्मचारी तालिम खर्च(प्रशासनीक, प्राविधिक, लेखा, जिन्सी), सीप विकास तथा जनचेतना तालिम र गोष्ठी सम्बन्धि खर्च, विविध कार्यक्रम खर्च(विभिन्न दिवसहरू), अनुगमन, मूल्याङ्कन खर्च(जनप्रतिनिधि र कर्मचारी), भ्रमण खर्च(जनप्रतिनिधि र कर्मचारी), विविध खर्च (खाना चिया नास्ता) वडा कार्यालय समेत, सभा सञ्चालन खर्च, मेशिनरी सामान मर्मत तथा सम्भार र गाउँपालिका र वडा कार्यालय तथा विषयगत कार्यालयहरूको घरभाडा र सहित यस क्षेत्रको समग्र खर्चको लागि रु. २ करोड ६५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छ।

२३. राजस्व परिचालन: गाउँपालिकामा राजस्व नियन्त्रण, संकलन र बाँडफाँट, प्राकृतिक स्रोत साधन र व्यवसायिक कर, पुर्वाधार सेवा र उपयोगमा सेवा शुल्क दस्तुर सम्बन्धी सबै आर्थिक कृयापकलापहरूलाई करको दायरामा ल्याई राजस्वको दायरा फराकिलो गरी राजस्व परिचालन समिति बनाएर व्यवस्थित गरिनेछ। आर्थिक कृयापकलापको विस्तारमा सहयोग पुग्ने गरी कर प्रणालीलाई लगानीमैत्री बनाई उत्पादनमूलक उद्योग तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्ने, करको संरचना र करका दरहरूमा समय सापेक्ष सुधार गरी कर प्रणालीलाई थप प्रगतिशील बनाउन सरोकारवाला संग अन्तरकृया, विभिन्न छलफल र परामर्श गोष्ठी लगायत चेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने र लक्ष्य अनुसारको समयसिमा भित्र वढी राजस्व संकलन गर्ने वडा र शाखालाई पुरस्कार स्वरुप थप योजना गाउँपालिकाले प्रदान गर्नेछ। सडक र सुविधाको पहुँचमा रहेको सार्वजनिक सम्पत्ति (ऐलानी) जग्गालाई संघ र प्रदेश सरकारको कानून संग नवाझिने गरि व्यवस्थित गरी करको दायरामा ल्याइने छ। स्थानीय सरकारबाट

जनताले सेवा सुविधा लिनु र राज्यलाई जनताले कर बुझाउनु कर्तव्य भएकोले सेवा लिने अधिकार र कर बुझाउने कर्तव्यलाई समान कार्यान्वयन गर्ने गरी छलफल परामर्श गर्न यस क्षेत्रको लागी बजेट रु. १ लाख विनियोजन गरेको छु।

२४. **वित्तीय व्यवस्थापन र जोखिम न्युनीकरण:** गाउँ सभाबाट लेखा समितिले कानून बमोजिम आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्र रही समग्र आय व्ययलाई व्यवस्थित पारदर्शी गर्न सहयोग गर्नेछ। संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, नेपाल सरकारको सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावली, गापाको आर्थिक ऐन र सार्वजनिक खरिद नियमावली, विनियोजन ऐन तथा वित्तीय व्यवस्थापनका सबै कानूनहरु जानकारी लिएर मात्र सही कार्यान्वयन गर्न राजनीतिक इच्छा शक्ति र प्रतिबद्धता तथा प्रशासन संयन्त्रको सकारात्मक सक्रिय प्रभावको लागि कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरुलाई विषय विज्ञवाट अभिमुखीकरण र वित्तीय जोखिम न्युनीकरण गर्न अन्तरक्रिया गर्न यस क्षेत्रको लागी बजेट रु. १० लाख विनियोजन गरेको छु।

गाउँ सभाका अध्यक्ष महोदय,

२५. **सार्वजनिक सुनुवाई र सामाजिक परीक्षण:** गाउँपालिका सरकारले समग्र विषयमा सेवा प्रवाह समय सिमा भित्र प्रदान र प्रभावकारी बनाउदै विकास निर्माण कार्य तोकिएको मापदण्ड तथा गुणस्तर बमोजिम हुने कुरालाई सुनिश्चित गरिनेछ। सरकार संचालनको समग्र कार्यप्रणाली सरल, पारदर्शी र उत्तरदायी बनाउदै वडाहरु र गाउँपालिका सरकारबाट निर्माण भएका विकास तथा पूर्वाधार संरचनाहरुको समयमै काम सम्पन्न गर्न र गुणस्तरको सुनिश्चित र प्रभावकारी नियमन गर्न समाजका अगुवाहरु, राजनीतिक दल, शिक्षक तथा वृद्धिजिवी र नागरिक समाज, सञ्चार मिडिया तथा युवा शक्ति र सेवा प्रदायक तथा सरोकार राख्ने सम्बन्धित पक्षहरुको उपस्थितिमा गापा सरकारले वार्षिक ३ चौमासिक सार्वजनिक सुनुवाई र सामाजिक परीक्षण गरि सोही कुरा गाउँपालिकाको वेबसाइटमा राखिनेछ। यस क्षेत्रको लागी बजेट रु. ८ लाख विनियोजन गरेको छु।
२६. **समपूरक बजेट व्यवस्थापन:** नेपालको संविधान २०७२ अनुसार राज्यको पुनर्संरचना र राज्यशक्तिको बाँडफाट गर्ने क्रममा संघीय, प्रदेश र स्थानीय सरकार गठन र तिनै तहको एकल र साझा अधिकार सूची अनुसार राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग र अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण ऐनले वित्तीय संघीयता अनुरूप सिफारिस गरे बमोजिम संघ र प्रदेश वाट स्थानीय तहको साझेदारी मागको आधारमा उत्पादन तथा विकास निर्माणको काम गर्ने गरी समपूरक बजेट रु २ करोड विनियोजन गरेको छु।
२७. **अन्तर तह/निकाय समन्वय:** नेपालको संविधान २०७२ को मुल मर्म र भावना अनुसार सानीभेरी गाउँपालिका सरकारले अन्तर तह र निकाय, संघ र प्रदेश सरकार र जिल्ला समन्वय तथा संघ र प्रदेशमा प्रतिनिधित्व गर्नुभएका माननीय सदस्यज्युहरु, अन्य स्थानीय तहहरु संग र सरकारी तथा गैर सरकारी संघ-संस्थाहरु संग समन्वय, सहकार्य र साझेदारी कार्ययोजनामा अगाडी दृढन आवश्यक सबै प्रकारका कार्यक्रम र बैठकको लागि समन्वयको काम गर्न यस क्षेत्रको लागी बजेट रु २ लाख विनियोजन गरेको छु।
२८. **सुरक्षा :** गाउँपालिकाले नगर प्रहरी वारे निर्देशन, नियन्त्रण, परिचालन र भरनपोषण गर्ने नीति, कानून, मापदण्ड बनाएकोले संघीय, प्रदेश र स्थानीय कानूनको अधिनमा रही नगर प्रहरीको कमाण्ड विस्तार, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन र नियमन गरिनेछ। जिल्ला प्रहरी कार्यालय लगायत जिल्ला स्थित सबै सुरक्षा निकायहरु र स्थानीय प्रहरी चौकीहरुसंग आपसी समन्वय र सहकार्य, सुरक्षा लगायत आवश्यक समग्र विषयमा साझेदारी गरी जनताहरुलाई प्रभावकारी सेवा प्रवाह गरिनेछ। स्थानीय तहमा घट्ने अपराधिक घटना नियन्त्रण र न्युनीकरण गर्न कानूनी सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। प्रहरी चौकी सिम्ली र चाइनावगरलाई कार्यालयमा आवश्यक

पर्ने भौतिक सामाग्री,वाइक मर्मत र इन्धन तथा विपदको अवस्थामा आवश्यक सामाग्री र कार्यालय खर्चको लागि यस क्षेत्रको बजेट रु. ५ लाख विनियोजन गरेको छु।

गाउँ सभाका अध्यक्ष महोदय,

२९. **सरकारी तथा गैर सरकारी संस्था:**आशा प्रोजेक्ट कार्यक्रम, रुकुमेली समाज विकास केन्द्र,सुआहारा र स्वास्थ्यका लागि सक्षम प्रणाली कार्यक्रम, बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यक्रम,गरीबसंग विश्वेस्वर कार्यक्रम, कार्यक्रम लगायत यस क्षेत्रमा काम गर्ने सामाजिक संघ संस्थाहरूसंग समन्वय, सहकार्य, साझेदारी गरी कुनै पनि आयोजनामा दोहरोपन नहुनेगरी परिनाममुखी काम देखिने र जनताले प्रत्यक्ष लाभलिनेगरी सहमति र साझेदारीमा योजना तर्जुमा, बजेट विनियोजन, कार्यान्वयन, अनुगमन, नियमन र समिक्षा गरी कार्यक्रममा दिगोपना, सुशासन र प्रभावकारिताको आधारमा निरन्तरता दिने नीति लिइएको छ। गैरसरकारी संघ संस्थाहरूको उत्पादन तथा सेवामुलक कार्यक्रम हेरी तत्काललाई स्वास्थ्यको लागि सक्षम प्रणाली ले संचालन गर्ने मुख्य क्रियाकलाप- स्वास्थ्य पहुँच र समानुपातिक उपभोगमा सुधार, स्वास्थ्य संस्था र समुदायमा प्रदान गरिने सेवामा गुणस्तर सुधार, स्वास्थ्य सेवा प्रणालीको सुदृढीकरण सहित बजेट रु. १० लाख विनियोजन गरेको छु।

३०. **न्यायिक समिति:** नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार संचालन ऐनले न्यायिक समितिलाई दिएको अधिकार सिमा भित्र गाउँपालिकाको कानून बमोजिम उजुरीको कारवाही र किनारा गर्दा अपनाउनुपर्ने कार्यविधि २०७५ निर्माण गरी सकेको हुनाले स्पष्टता, एकरूपता एवं पारदर्शिता कायम गरी कानूनको शासन तथा न्यायप्रतिको जनविश्वास कायम राखिनेछ। न्यायिक समितिको कार्यालय संचालन तथा मेशनरी मर्मत र मसलन्द खर्च, घरभाडा, कार्य प्रगति विवरण फारम छुपाई, मेलमिलाप केन्द्रका पदाधिकारीहरूलाई चौमासिक अन्तरकृया, वडामा सिफारिस सफल असफलमुद्दाको मासिक विवरण संकलन तथा बैठक, वडा मेलमिलाप केन्द्रका मेलमिलाप कर्ताहरूलाई न्यायीक अभ्यास गर्न अन्तरकृया र न्याय सम्पादनमा योगदान गर्नेलाई पुरष्कृत गर्ने, न्याय समितिको मासिक बैठक र वार्षिक प्रगति समिक्षा सहित समग्र न्यायको कामलाई व्यवस्थित गर्ने गरी रु. ८ लाख विनियोजन गरेको छु।

३१. **जनयुद्ध र जन आन्दोलन:** गाउँपालिकामा जनयुद्ध र जनआन्दोलनका महान शहिद परिवार, घाईते अपाङ्गता हरूको योगदानलाई वार्षिक रुपमा गाउँपालिका सरकारले सम्मान गर्दै आएको छ। सामाजिक रुपमा शहीदहरूको स्थापित मूल्य-मान्यता संस्कारको विकास गरेतापनि सबै शहीद परिवारको अवस्था व्यवस्थित हुन सकिरहेको छैन यसलाई विशेष ध्यान दिइनेछ। जनयुद्ध र जनआन्दोलनका महान शहीद परिवारहरूलाई सम्मान तथा सहयोग र सबै शहीद परिवारहरूलाई मासिक १ हजार सामाजिक सम्मान भत्ता सहयोग गर्ने गरी गरी १४ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।

३२. **सामाजिक सुरक्षा भत्ता:** व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्दै सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूको भत्ता अनिवार्य बैंक मार्फत सेवा ग्राहीलाई भुक्तानी दिने प्रक्रिया निरन्तरता दिइनेछ। नेपाल सरकारको राष्ट्रिय कोष वाट वितरण गरिने सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्न मापदण्ड पुगेका कुनै पनि नागरिकले खाइपाई आएको सामाजिक सुरक्षा भत्ता कसैको पनि छुट्ने छैन। सम्बन्धित वडा कार्यालयहरूले आफ्नो सेवा क्षेत्र भित्रका सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्न योग्य लाभग्राहीको व्यक्तिगत विवरण एम आइ एस प्रणालीमा इन्ट्र तथा अपडेट गरी डाटालाई व्यवस्थित र पारदर्शी बनाई लाभग्राहीलाई समयमै भत्ता वितरण गरिनेछ। जेष्ठ नागरिक भत्ता, जेष्ठ नागरिक दलित भत्ता, अति असक्त अपाङ्ग, पूर्ण अपाङ्ग, असहाय एकल महिला भत्ता, विधुवा महिला, दलित बालबालिका भत्ता, क्षेत्र तोकीएका बालबालिका भत्ता लगायत यस क्षेत्रमा तर्थांक र मागको आधारमा हाल सम्म रु. ९ करोड प्राप्त हुने देखिएकोले मापदण्डमा वितरण गरिनेछ।

३३. **नागरिक उपचार-** गाउँपालिकाले उपचार सहायता कार्याविधि निर्माण गरेको हुनाले सोही बमोजिम मापदण्डको आधारमा जनयुद्ध र जनआन्दोलनका घाइते अपाङ्ग लगायत असहाय विपन्न जनतालाई उपचार सहयोग गर्ने गरी यस क्षेत्रमा रु. १५ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु।
३४. **बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम:** बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत पोषण संवेदनशिल र विशेष क्षेत्र कार्यक्रम संचालन र पोषण सुधारका लागि विपन्न समुदायको आयआर्जन सुधार कार्यक्रमका लागि यस क्षेत्रमा सशर्त सहित १८ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।
३५. **गरिवसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम:** गरिवसँग विश्वेश्वर कार्यक्रमका लागी रु. ५ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छु।
३६. **राष्ट्रिय परिचय पत्र तथा पन्जिकरण बारे-** स्थानीय तथ्याङ्क संकलन र अभिलेख व्यवस्थापन एम. आई. एस. अपरेटर र फिल्ड सहायक कर्मचारी व्यवस्थापन, व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली व्यवस्थित गर्न मेशिनरी औजार तथा फर्निचर मर्मत सम्भार, मसलन्द सामान खरिद, सञ्चार सामग्री प्रसारण तथा छपाई, विभागले उपलब्ध गराएको तालिम खाका बमोजिम घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धमा गापा/वडा कार्यालयका कर्मचारीहरूको लागि तालिम तथा जनप्रतिनिधिलाई अभिमुखिकरण र दर्ता शिविर सञ्चालन गर्न केही काम बाँकी भएकोले यस तर्फ रु. १४ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।

अन्त्यमा, प्रस्तुत नीति, कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गर्न महत्वपूर्ण सुझाव दिनु हुने प्रतिनिधि सभाका माननीय सदस्यज्यू, कर्णाली प्रदेशका माननीय मन्त्री तथा सभा सदस्यज्यूहरू, जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुखज्यू, जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालयका प्रमुखज्यूहरू, कार्यपालिका तथा गाउँसभाका माननीय सदस्यज्यूहरू र विभिन्न राजनीतिक दलका नेताज्यूहरू प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु। नीति तथा कार्यक्रम छलफलका क्रममा सुझाव दिनुहुने स्थानीय सरकारका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू लगायत विषयगत शाखाका वरिष्ठ कर्मचारीज्यूहरू, शहिद परिवार, घाइते अपाङ्ग तथा लक्षित वर्ग समुदायका प्रतिनिधिज्यूहरू, युवा साथीहरू, निजी क्षेत्र तथा नागरिक समाज, शिक्षक, बुद्धिजीवीहरू गैरसरकारी तथा सामाजिक संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरू, पत्रकार, संचार मिडिया र सुरक्षा निकायका प्रतिनिधिज्यूहरू लगायत गाउँपालिका भित्र र बाहिर रहनु भएका सम्पूर्ण आमा-बुवा दिदी-बहिनी दाजु-भाइहरू सबैलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।

आज्ञाले
दिपक बुढाथोकी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत